

Pesariis, het dorp waar de tijd nooit stilstaat

In dit artikel neem ik jullie mee op reis naar het noordelijke deel van de regio Friuli Venezia Giulia en wel de bergen in, naar een bijzonder dorpje gelegen in de vallei van de tijd – 'valle del tempo', middenin de Karnische Alpen, hemelsbreed niet ver van de Oostenrijkse grens. Het dorpje Pesariis maakt deel uit van de gemeente Prato Carnico. De officiële naam van de vallei is echter 'val Pesarina' vernoemd naar de rivier Pesarina die erdoorheen loopt. Het is dan ook niet vreemd dat de dorpingen dit stadje lieflijk *Pesaria* noemen in hun lokale Karnische Friulaanse dialect.

Dit dorpje wordt ook wel het klokkendorpje genoemd omdat hier al 5 eeuwen lang allerlei verschillende soorten klokken worden geproduceerd en geëxporteerd. Vrij vreemd aangezien je niet verwacht een klokkenfabriek te vinden in dit behoorlijk afgelegen kleine dorpje van slechts 178 (!) inwoners, gevormd uit nog net geen 100 verschillende families... Je zou bijna zeggen dat hier de tijd lijkt te hebben stilgestaan maar juist in Pesariis is het gebruik van deze gezegde echt onmogelijk! Dat zit namelijk zo.

Klokken sinds 1725

Pesariis herbergt al eeuwenlang een van de belangrijkste nationale fabrieken voor wat betreft de productie van klokken. Sinds 1725 werd deze fabriek altijd gerund door dezelfde familie, de familie Solari. Pas in de jaren 70 van de vorige eeuw is de fabriek verkocht aan de Turijnse Pirelli groep die deze traditie voortzet met natuurlijk het gebruik van de huidige moderne technieken en innovaties.

Het carillon

Lezersverhaal:
Elbrich Bos

waardoor weer een nieuw cijfer tevoorschijn kwam. Deze moderne klokken (voor die tijd) waren zo'n succes, dat ze al gauw op allerlei stations en vliegvelden te zien waren. Ikzelf had er een wekker van in mijn slaapkamer toen ik nog bij mijn ouders in Hilversum woonde.

Klokkenmuseum in de openlucht

In het dorpje kun je uiteraard een bezoek brengen aan het klokkenmuseum waar 100 soorten klokken die hier door de eeuwen heen ontworpen zijn in chronologische volgorde naast elkaar staan en hangen. Het is maar een klein museum en alleen een bezoek aan dit museum zou de bochtige en klimmende tocht naar Pesariis niet waard zijn. Sinds het jaar 2000 besloot de gemeente dan ook een soort

De Orologio a Scacchiera

openluchtmuseum te creëren. Al wandelend door het dorp kom je in verschillende steegjes en pleintjes allerlei soorten uurwerken tegen die op een aparte wijze worden aangedreven. Door het gebruik van zonne-energie, stromend water, maar ook met behulp van de schaduw (de meridianen) enz. geven al deze klokken precies de juiste tijd aan. Het gaat om een tiental klokken in allerlei soorten en maten die je, zoals bij een echte speurtocht, kunt ontdekken (al dan niet geholpen

Wat ooit begon als een noodgedwongen bezigheid om geld in het laatje te krijgen in dit godvergeten dorpje, groeide uit tot de belangrijkste commerciële handel voor de families die hier woonden en wonen. Vele soorten klokken zagen hier voor het eerst het daglicht waarvan er eenje de afgelopen decennia wereldberoemd is geworden, ook in Nederland! Maar daarover straks meer. Laten we eerst beginnen bij het begin.

Boomstammen voor Venetië

Het verhaal over het klokkendorpje begint met een mooie legende. In het begin van de 18de eeuw werden de bosrijke Karnische Alpen maar al te graag door de Republiek van Venetië gebruikt om daar de volwassen bomen om te kappen om de stammen vervolgens via allerlei beekjes en rivieren per boot uiteindelijk naar Venetië te vervoeren. Waarom hadden ze al die duizenden boomstammen nodig? Heel simpel ten eerste voor de productie van de prachtige boten waarmee de Serenissima over de zeeën voer om handel te drijven maar ook oorlog te voeren en ten tweede om de stad uit te breiden al bouwende op de vele houten palen die als fundering in het water werden geplaatst.

Tijdens een van de vele zeereizen is een Venetiaanse boot in conflict gekomen met een boot uit Genua, sinds jaar en dag de grote concurrent van Venetië. Hierbij is de kapitein gevangengenomen en werd verbannen naar het afgelegen dorpje Pesariis. Deze goede man verveelde zich natuurlijk een ongeluk, opgesloten in dit kleine gehucht middenin de bergen, ver van zijn geliefde zee. Hij begon aan een hobby, het imiteren van klokken die hij tijdens zijn vele reizen was tegengekomen. De plaatselijke

bevolking had nog nooit een klok gezien maar al gauw hing in ieder huis deze metalen wandklok. Zo kwam het dat deze kennis van klokkenbouw werd overgenomen door de inwoners waarvan de familie Solari de meest ondernemende was. De eerste kleine fabriek was geboren!

Klok van de 'omvallende' cijfers

De bewoners van Pesariis verkochten deze klokken in vroegere tijden door te voet naar de omringende heuvel- en bergachtige streken en landen te gaan. Deze ouderwetse vertegenwoordigers droegen de klokken daarbij op hun rug ingepakt in een soort grote houten 'koffer' die met riemen en banden

op zijn plaats bleef zitten. *Cramars* heetten deze koffer vernoemd naar de *crama*, de groter koffer op hun rug. Niet alleen klokken maar ook stoffen en kruiden verkochten ze en dat met name in de wintermaanden wanneer ze even

niet op de velden en akkers hoefden te werken. Zo kwamen ze in contact met andere volkeren ten noorden van de Alpen maar ook in centraal Europa en konden met eigen ogen zien wat voor soort klokken deze mensen aan hun wanden hadden hangen. Vaak ging er een buitenlands exemplaar mee terug in de rug koffer om vervolgens eenmaal thuis te worden nagemaakt en zo breidde het assortiment zich steeds meer uit.

Omvallende cijfersklok

De meest beroemde klok die door de Solari Fabriek werd gemaakt kunnen de niet al te jonge lezers er wel jullie zich misschien nog herinneren. De klok van de 'omvallende' cijfers. Ja inderdaad die cijfers die gevormd werden door telkens de bovenste helft van het nummer te laten omklappen

De *cramars* met klokkenkoffer op de rug

door een kleine gids te krijgen in het museum). Let bij deze speurtocht niet alleen op de tijd maar kijk ook eens om je heen. Pesariis ligt echt middenin de bergen en je blik wordt direct beloond door het prachtige uitzicht op de omringende Karnische Alpen waar je vele bergwandelingen kunt maken. Als de tijd het toelaat trek dan ook je stevige wandelschoenen aan en kies uit een van de vele verschillende bergpaden die meestal naar een hogerop gelegen *malga* (bergrestaurant) leiden. Het prachtige uitzicht en het overveldigende groen van de vele soorten sparren laten je wegdromen en zouden je de tijd wel eens kunnen laten vergeten. Alleen is dat in Pesariis vrijwel onmogelijk...

De omgeving van het dorp is schitterend

Elbrich Bos woont alweer 20 jaar in de regio Friuli Venezia Giulia en werkt hier met veel enthousiasme als gids. Mocht je meer willen lezen over wat deze regio allemaal te bieden heeft en/of een vakantie hiernaartoe overwegen, bezoek dan haar website www.explorefriuli.com. Ze kijkt ernaar uit om misschien jouw gids te zijn.

IL GIORNALE della Fiera

Il Giornale della Fiera, dé gratis krant voor alle Italië liefhebbers in Nederland jaargang 7, nummer 5

Il Giornale della Fiera is een uitgave van V.O.F. Il Giornale

www.maestro-events.nl | www.vicinimedia.nl

Redactie:

Marco Bosmans, Edgar van Bueren, Aris Spada, Tess van Daelen, Elbrich Bos, Rob Koreneef en Isaac van Aggelen.

Contact: redactie@ilgiornale.nl

Advertenties:

Vicini Marketing & Media, 030 276 68 17

Maestro Events, 030 69 11 3 88

Vormgeving:

Drost advies & creatie, Utrecht

www.bendrost.nl

Druk:

Hoekstra krantendruk Emmeloord

Opplage: 70.000 exemplaren

Copyright © September 2017 V.O.F. Il Giornale

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vervoerdigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, kopie, internet, microfilm of welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Opgave en vragen over abonnementen Nederland:

Abonnementenland, Postbus 20, 1910 AA Uitgeest
Tel. 0900-ABOLAND of 0900-226 52 63
€ 0,10 per minuut. Fax 0251-31 04 05
Site: www.bladenbox.nl voor abonneren of www.aboland.nl voor adreswijzigingen en opzeggingen. Abonnementenland is ook bereikbaar via Twitter. Stuur uw tweet naar: @Aboland_klanten.

Opgave en vragen over abonnementen in België:

Abonnementenland
Diependaalweg 6, 3020 Herent
Tel. +32 (0)28 08 55 23
Site: www.bladenbox.be voor abonneren of www.aboland.be voor adreswijzigingen en opzeggingen.

Beëindigen abonnement:

Opzeggingen dienen 12 weken voor afloop van de abonnementsperiode in ons bezit te zijn.

Prijswijzigingen voorbehouden.